Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*. în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 233. Brașov, Vinerĭ, 20 Octomvre (1 Noemvre) 1895.

Mișcarea în sînul partidelor maghiare.

Tot mai mult iese la lumină, că prin reformele bisericescĭ-politice guvernul unguresc și-a aprins numai paie în cap.

Cu drept cuvênt a deșteptat așa mare temere înființarea „partidei poporale“ catolice între cei dela cârmă. Din di în di mișcarea acestei partide cresce și ia dimensiunĭ tot mai îngrijitóre pentru partida dela putere.

In tóte comitatele s'a încins o luptă pe viéță pe mórte între partisanii contelui Ferdinand Zichy și partisanii guvernului, așa că putem dice, că sforțările estra-ordinare ale „partidei poporale“ cu ocasiunea cunoscutelor alegerĭ dietale parțiale, a fost numai un slab preludiu la luptele marĭ ce au sĕ urmeze în viitor.

Acum în ajunul alegerilor municipale comitetul esecutiv al partidei catolice ungurescĭ desvóltă o activitate aprópe febrilă, cu scop de a face, ca unde numai se póte sĕ isbutéscă candidații ei la alegerile întregitóre pentru representanțele comitatense și la alegerile funcționarilor administrativĭ.

Partisanii lui Zichy au dobêndit deja unele succese în luptele comitatense și, ceea ce este mai semnificativ, în comitatele slovace protestanții încep a merge mână în mână cu catolicii pentru a bate mai sigur pe aderenții guvernului.

Organul contelui Ferdinand Zichy se pronunță, cum vom vedé mai jos, asupra viitórei probleme a partidei poporale și cu deosebire asupra viitórei atitudine a magnaților ungurĭ într'un mod, care trebue sĕ însufle grózā lui Banffy și soților sĕi.

Caracteristic este, că acest magnat de frunte vine acuma însușĭ sĕ declare în fóia sa, că a trecut timpul când camera magnaților mai era încă considerată ca un factor politic; vine și provócă pe magnațĭ ca în viitor sĕ nu mai stea reservațĭ la o parte, ci sĕ caute a-șĭ valora convingerile lor politice pe terenul alegerilor dietale și în camera deputaților.

Acésta însémnă însĕ nicĭ mai mult nicĭ mai puțin, decât că se ridică pentru partida guvernului la viitórele alegerĭ o concurență, care cu tóte volniciile și presiunile, la carĭ se pricepe așa de bine ministru-președinte Banffy, póte deveni pentru ea în gradul cel mai mare periculósă.

Mai mult însĕ, Zichy face apel la comuna apĕrare a tuturor creștinilor în contra celor ce luptă sub flamura neconfesionalității.

Se întrebuințéză dér din acéstă parte tóte mijlócele spre a câștiga teren în viitórea dietă pentru contrarii reformelor.

In asemenĭ împrejurărĭ nu ne putem mira, décă se va adeverì, că ministru-președinte Banffy se gândesce a grăbi terminul viitórelor alegerĭ dietale, pentru a nu lăsa timp partidelor opoziționale de-a se organisa și de-a se întărì prea tare.

Mandatul dietei actuale se încheiă în 18 Februarie 1897. De-óre-ce însĕ cu greu se va puté discuta și vota bugetul pentru 1897 până la acel termin, s'a dis, că nouĕle alegerĭ se vor face încă în decursul anului 1897, și, ca sĕ nu se turbure festivitățile milenare, în tómna aceluiaș an. Acum se asigură, că br. Banffy se gândesce serios de a face alegerile încă în Martie 1896 și că de aceea va cere îndată după votarea bugetului disolvarea camerei.

Pentru scopul acesta, se dice, a cerut guvernul dela toțĭ fișpanii raporturĭ amĕnunțite cu privire la situațiunea și forțele diferitelor partide în comitate.

Oposiția din causa acésta e fórte îngrijată și deja organele ei pretind, sĕ se procédă cu tótă graba la organisarea ei, pentru ca sĕ nu fiă pe neașteptate paralisată de partida guvernului.

Acésta este mișcarea partidelor maghiare.

Unde rĕmâne însĕ mișcarea naționalităților nemaghiare, carĭ, de sigur, că nu vor renunța tocmai acum la continuarea luptei pentru recâștigarea drepturilor lor?

Alegerea de primar al Vienei.

Precum scim, a fost ales cu mare maioritate primar al Vienei Dr. *Lueger*, șeful partidei antisemite. Resultatul acesta era de prevĕdut și din partea contrarilor lui Lueger, ér mai ales din partea maghiară se pun acum tóte în mișcare spre a înfluința asupra cabinetului Badeni, ca sĕ refuse confirmarea noului primar.

Cât pentru ingerința maghiară, ea este dovedită prin limbagiul lui „Pester Lloyd“, care nu de mult a scris: „Se va puté óre aștepta dela ospitalitatea maghiară, ca cu ocasiunea sĕrbărilor mileniului sĕ priméscă în fruntea representanței reședinței sororĭ pe un bărbat (Lueger), a căruia întrégă ființă este pĕtrunsă de ură și de reavoință față cu Ungaria? Póte sĕ fiă grea situațiunea pentru guvern, îi trebue multă voință tare și energiă ca sĕ scape metropola imperiului din ghiarele antisemitismului printr'un pas hotărît (înțelege aicĭ neaprobarea confirmării).

S'anunță din Viena, că alaltăierĭ s'a ocupat consiliul de miniștri cu cestiunea confirmării lui Lueger ca primar. Grupul clerical din clubul Hohenwart stărue mult, ca alegerea lui Lueger sĕ fiă aprobată. Clericalii sĕ fi amenințat chiar, că vor eși din club, décă guvernul va refusa aprobarea. Se mai dice, că clericalii sunt hotărîțĭ ca la discusiunea asupra pactului cu Ungaria sĕ-șĭ tragă consecențele, décă coniventa guvernului ar merge așa departe, de a refusa aprobarea unui primar ales în tótă ordinea, pentru-că nu e bine vĕdut în Ungaria. Din partea antisemită se amenință că va fi turburare în Viena, décă nu se va aproba ca primar Lueger cel agreat de popor. Membrii antisemițĭ ai consiliului comunal au declarat, că în cas de refusare a aprobărei, ei vor alege din nou pe Lueger.

*

Despre alegere se raportéză între altele: In 29 Oct. diminéță la 10 óre s'a început alegerea, după ce comisarul guvernial a declarat, că adunarea póte lua hotărîrĭ valide. A fost ales primar Dr. Lueger cu 93 din 137 voturĭ. Cei 44 liberalĭ au dat bile albe. Enunciarea alegerii a fost primită din partea antisemiților cu sgomotóse și nesfêrșite aplause. Comisarul a întrebat apoi pe Lueger, décă primesce alegerea, acesta a rĕspuns, că o primesce. După aceea *Lueger* a ținut un discurs dicênd între altele: „Décă Majestatea Sa va aproba alegerea, ce a cădut pe mine, o voiu primì (Aplause fenetice). Ar fi o lașitate politică și o ingratitudine față cu poporul creștin al orașului meu natal, care a adus atâtea jertfe pentru liberarea sa, décă nu așĭ primi-o. Urmez chiămării cu încredere în Dumnedeu“.

Dise apoi Lueger, că nu află oportun a desfășura acum programul sĕu. La alegere n'a învins o partidă, ci a învins poporul creștin. Nu va fi dér o domnire de partidă, ci o domnire a poporului în adevĕratul înțeles al cuvêntului, în comuna Viena. Poporul Vienei nu vré sĕ scie nimic de escrochii internaționalĭ, ci vré ca orașul sĕ-șĭ păstreze individualitatea, și sĕ fiă un oraș de muncă industrială și de comerciu cinstit. In școlĭ sĕ domnéscă spiritul creștin și național. Germanii au dreptul sĕ susțină orașul acesta ca oraș german, și așa sĕ-l lase posterității.

Aplause nesfêrșite salutară vorbirea lui Lueger. Părăsind sala primăriei a fost primit pe stradă de mulțime cu ovațiunĭ entusiaste și îmbulzéla a fost așa de mare, încât a trebuit sĕ intervină poliția.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

O aventură în Veneția.

De-asupra pieței *San Marco* din Veneția se întindea ca o boltitură cerul azuriu cu nenumĕratele sale stele lucitóre și cu discul clar al lunei; dedesubt începură a se ivi luminile și a lumina viéța sudică, curiósă în felul sĕu. Turnul unei bisericĭ mai îndepărtate se oglinda în valurile mărei, care undula fără spume.

Aprofundat în splendórea tăcută a acestei sĕrĭ deliciόse, stetea un bărbat tînĕr, înalt. Indată puteai cunósce în el pe streinul, și pe lângă aceea pe artistul, al cărui suflet era încântat de poesia Sudului.

In fie-care séră îl aduceau pașii aicĭ, și totdéuna simțea acelașĭ farmec, care'l cuprindea. De aceea și voia sĕ fiă singur; de tot singur, pentru de-a puté inspira tóte cât se póte de afund. Era îmbrăcat simplu și totușĭ bogat, și acul prețios cu brilant, care avea forma unei cheițe și era împlântat în cravata sa, trebue că era de mare preț, căcĭ atrăgea atențiunea fie-cărui trecĕtor prin jocul colorilor, pe care'l producea și care orbea ochii.

Dóue dame în toalete elegante trecuseră deja de câte-va orĭ pe lângă visătorul aprofundat, când deodată privirea streinului rĕmase ațintită asupra celei mai tinere dintre ele, a cărei frumusețǎ ideală estraordinară surprinse pe artist. ¡Nicĭ-odată nu vĕduse el forme atât de clasice, nicĭ-odată o astfel de nobilitate a trăsurilor moi și tinere. Pe lângă aceea avea în mișcărĭ o grațiă înăscută, și totușĭ trada o reservă deosebită.

— „Óre cine sĕ fiă acéstă femeiă admirabil de frumósă?“ se întrebà tînĕrul bărbat, plecând în óre care depărtare în urma ambelor dame.

Ele pășiră încet peste piață, pe lângă înaltul *il Campanile di S. Marco*, deteră apoi în *Maceria*, care se întinde de la piața *San Marco* până la *Ponte Rialto*. Acésta este strada cea mai lungă și cea mai frecuentată a Veneției. Galantare de tot felul stau înșirate unul lângă altul. Sticlă venețiană, obiecte de lemn tăiat fin, dantele, aurării și argintării zac întinse și espuse, și invită la cumpĕrare. In strada acésta totdéuna domnesce o viéță viuă și o mulțime de ómenĭ alérgă încóce și încolo.

Incă cât-va timp putù observa streinul stăturile înalte ale ambelor dame înaintea sa, când deodată ele dispărură, și orĭ-cât umblà artistul în sus și în jos pe stradă, uitându-se cu atențiune în jurul sĕu, ele pentru astădĭ rĕmaseră nevĕdute. Trebue că intraseră într'o casă, probabil pentru de a târgui ceva, deóre-ce signorinele nobile nu puteau locui în acéstă stradă comercială, care duce direct la podul *Rialto*, de unde apoi printr'o stradă laterală se sférșesce chiar înaintea intrărei în biserică. Strada n'au putut'o părăsi, căcĭ atuncĭ de sigur el le ar fi observat.

Dér acum începù a înopta. Ómenii închideau galantarele și casele, și tînĕrul artist trebuì sĕ se hotăréscă de a-se întórce în otelul sĕu.

In séra următóre era aceeașĭ lumină a lunei, acelașĭ cer înstelat și acelașĭ aer blând ca de balsam. Érășĭ lume multă pe piața *San Marco*.

Artistul Ewald de H. stetea la locul sĕu de ierĭ și esamina pe trecĕtorĭ. Nu avea și nu căuta sĕ convină cu nimenĭ în oraș; voia sĕ adune numai modele și motive și apoi sĕ plece mai departe în lume. Era dintr'o familiă bogată și purta în portofoliu o sumă însemnată de banĭ. Acul din cravata sa lucea în colorĭ admirabile și la degetele sale înguste aristocratice, carĭ adese-orĭ netezeau cu nervositate pĕrul lui des, deasemenea strălucea un inel cu diamant de o mărime considerabilă.

Când étă érășĭ apărură cele dóue figurĭ ale damelor nobile, carĭ ierĭ îĭ escitaseră atât de mult interesul. Astădĭ însĕ nu cum-va sĕ le scape! Fălóse și tăcênd trecură pe dinaintea lui, atât de aprópe, încât fusta lor îi atinsese piciorul.

Ceriule, cu cât mai frumósă i-se părea astădĭ fața fină și palidă, decât ierĭ în depărtare. Un cap ideal de o frumsețǎ rară. Trăsurile acestea trebuia sĕ le pună pe pânză; numai ele singure plăteau cât tótă călĕtoria lui de studiu. Dér cum sĕ ajungă el la acésta! Și astădĭ era deja târdiu séra; probabil, că damele veneau din teatru. Erau singure, fără nicĭ un însoțitor.

Ele merseră érășĭ peste piața *San Marco* de lângă *Campanile di S. Marco*, spre *Maceria*, unde și astădĭ dispărură deodată fără nicĭ o urmă.

Ewald le urmărise, și stetea acum uimit în cel mai înalt grad înaintea unei case vechĭ, neînsemnate, până la al cărui prag urmărise el damele. Pășì în mijlocul

Mişcarea Catolicilor.

Din Pojun se scrie, că acolo s'a înfiinţat o societate literară catolică, al cărei scop este de-a promova interesele partidei catolice prin editarea unui diar catolic cuotidian şi a altor producte literare. Societatea e înfiinţată pe acţiunî de câte 25 fl. şi a adunat până acum un capital de 17,000 fl. Incuragiaţî de acest succes, conducătorii societăţiî au hotărît sĕ scótă diariul încă cu începutul luî Decemvre. Pentru redactarea nouei foi este angagiat un redactor dela „Reichspost".

*

Pentru actualele alegerî municipale, „partida poporală" desvoltă o luptă fórte energică. Graţiă organisaţiunei ei, în mai multe cercurî electorale a şi început sĕ raporteze învingerî. La alegerea membrilor în representanţa comitatensă dela Nagy-Csalomia, catolicii au reuşit a alege numai candidaţî de-ai lor. In Rozsahegy mai mulţî candidaţî de-ai „partidei poporale" au reuşit cu o majoritate de 610 contra 199 voturî. Contra-candidaţii, carî toţî erau guvernamentalî, au fost straşnic bătuţî; între aceştia se afla primarul comunal, cassarul, fisicul comitatens, prim-forestierul erarial etc. La acéstă alegere protestanţii au mers mână în mână cu catolicii, ba se dice, că peste tot între protestanţiî din comitatul Lipto s'ar fi pornit un curent fórte amicabil pentru „partida poporală".

*

Contele Ferdinand Zichy publică în „Fejérmegyei Napló" un articul întitulat *„In pragul nouĕlor lupte"*. Vorbind despre situaţiunea creată prin introducerea nouĕlor legî politice-bisericescî, Zichy dice, că acum catolicii nu mai au de-a face cu bisericile protestante, căcî acum e vorba de-o *apĕrare comună a tuturor creştinilor în contra neconfesionalităţiî*, care atacă credinţa creştină, libertatea bisericeî şi condiţiile situaţiunei eî materiale. Terenul de luptă s'a schimbat, căcî acum nu numai singuraticiî, ci însuşî poporul, bisericile, stau faţă în faţă cu guvernul şi cu tendinţele acestuia. *Camera magnaţilor*, după cum stau lucrurile astădî, *nu mai póte fi băgată în sémă de nicî un factor politic.* Astădî magnaţiî pot sĕ-şî valoreze politicesce convingerile lor numai pe terenul alegerilor dietale şi numai în dietă. De aceea mai întâiu de tóte *ţinta luptelor trebue sĕ fiă restabilirea procedurei electorale şi a sistemului electoral în cadrul constituţiei.* Agitaţiunea trebue sĕ se facă în direcţiunea acésta, — dice articulul luî Zichy.

Vocî asupra declaraţiunei ministrului-preşedinte Sturdza.

„Budapesti Hirlap", organ apponyist, scrie între altele:

„Décă n'ar fi crisă în Orient, n'ar fi ajuns Sturdza şi partida liberală la guvern. Dér după ce pericolul oriental esistă şi ameninţă cu grele încurcăturî, România îşî caută un radim la spate şi nu găsesce nicăirî altă garanţă, decât în Austria şi în Ungaria, în diplomaţia nóstră şi în armele nóstre, căcî numai aceste pot sĕ ajute de aprópe România, décă ar fi atacate teritoriul sĕu drepturile eî. Dér este imposibil a ţinĕ alianţa c'un pact diplomatic şi convenţiune militară cu Austria şi Ungaria şi tot atuncî a aţîţa resvrĕtire în Ardél şi în Caraş-Severin în contra Ungariei pentru esterminarea Maghiarilor şi ruperea Ardélului de ea. România irredentă şi nisuinţele daco-române nu se pot uni cu noua alianţă şi raporturile amicale de vecinătate. Sturdza a trebuit déră sĕ alégă între îndemnul inimei sale şi între datoria posiţiei sale şi interesul politic al naţiunei sale. El a ales mai bucuros ministeriul, pacea şi independenţa României, decât sĕ se mai ţină şi adî de cele ce le-a vorbit la Orfeu şi în Senat despre suferinţele fraţilor românî ardelenî şi despre tirănia Maghiarilor. Décă el şi partida sa au uitat ce au vorbit, bucuros le iertăm şi noi, presupunĕnd, că nu vor uita cele ce le-a promis acum conducĕtorul lor...

„Nicî nu ne îndoim în vorbele sale, deóre ce aceste sunt dictate de necesitatea situaţiunei politice esteriórе. Dér orî cât de mare însĕmnătate i-am da atitudinei oficiale a guvernului din Bucurescî, nu ne amăgim a crede, că liga va înceta, şi că Urechiă va agita în viitor pentru Ungaria şi pentru Maghiarî. Şi la noi şi în România se vor afla destui, carî vor continua sĕ învrăjbéscă cele două popóre, şi acésta ne îndémnă a fi precauţî. Nu la neîncredere ne îndémnă, ci sĕ fim pe pază, ca legile sĕ se respecteze şi sĕ îngrijim inşine de siguritatea Ardélului..."

„Neues Pester Journal" dela 29 l. c. scrie între altele:

„Discursul, ce l'a ţinut erî d-l Sturdza în Iaşî, care a anunţat perseverarea pe cărarea croită de alipirea la alianţa de pace europénă, a desfăşurat datoriile, ce incumbă guvernului român faţă cu monarchia nóstră şi în deosebi faţă cu Ungaria, aşa de clar şi concis, încât un politician ungur n'ar puté-o formula alt-fel... Şi cum-că atitudinea sa momentană este serios gândită, ér enunciaţiunile sale de erî sunt o garanţă temeinică pentru viitórea politică română: pentru acésta stă bun trecutul sĕu ministerial. Sturdza a fost dintre toţî Româniî cel dintâi, care a proclamat depărtarea patriei sale de Rusia şi alăturarea la alianţa de pace, el a avut la ordinul regeluî Carol consultărî preliminare cu Bismarck asupra întrărei României în tripla alianţă şi a făcut, alternând cu d-l Brătianu, de repetite-orî visite cancelarului de fier şi contelui Kalnoky. Şi dênsul a fost, care a pus capĕt agitaţiunei irridentiste a Românilor ardelenî imigraţî şi a espedat chiar câţî-va agitatorî peste graniţe...

„...Politica bucurescénă n'are altă alegere, decât: alăturarea la Austro-Ungaria în contra orî-cărei espansiunî rusescî spre apus, orî, peirea. Despre acésta nu se póte amăgi nicî un Român cu mintea sănĕtósă, şi de aceea irredentismul dincolo nu este, decât un mijloc de luptă al partidelor, un mijloc periculos, ce-i drept, pentru acestea, pe care sperăm, că înţelepciunea regelui li-l va smulge din mânĭ..."

---

strădiî şi se uită din tóte părţile la vechiul edificiu. Nu putea descoperi nimic deosebit la el. In tot casul era cea mai vechiă casă a strădiî şi avea un portal de lemn, admirabil tăiat. Artistul păşi aprópe pentru de-a esamina mai cu de-amĕnuntul ornamentele frumóse, când observă, că pórta grea era întredeschisă. Impinse puţin, şi ea se deschise cu uşurătate. Ewald stetea acum într'un mic coridor, pavat cu mosaic, care se deschidea în fund într'o stradă lungă şi îngustă.

De-amĕndóue părţile se ridicau case înalte şi înguste carî din nou formau strade laterale ânguste şi intunecóse. Era aicî o tăcere de mórte ca într'un oraş mort.

Cuprins de un simţemênt de grózä, tinĕrul artist voi sĕ se intórcă la stradă, dér nu se mai putú orienta prin vastele coridóre, şi când, după o căutare lungă, credú că a dat de pórtă, acésta era încuiată. Intr'aceea timpul era înaintat şi el audi din depărtare cum bate orologiul de pe piaţă 12; luna se plecă la o parte şi dispărú în dosul unui părete înalt. Acum se făcú de tot întuneric în acest labirint de coridóre.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 19 (31) Octomvre.

Érăşi un preot român condamnat pentru „agitaţiă". Reproducem după foile unguresci următórea scire: „Preotul român Demetriu *Adam* din Moşniţa a fost tras dilele acestea la rĕspundere înaintea tribunalului din Timişóra pentru agitaţiune de naţionalitate. In diua de 11 Martie, după s. liturgiă, preotul vorbi de pe amvon în contra „Kisdedov"-ului, ce se înfiinţase atuncî în acea comună, dicênd, că acel „Kisdedov" nu este alt-ceva, decât un asil al Ungurilor şi al Jidanilor, ér scopul luî principal este de-a despoia pe Românî de naţionalitatea, de legea şi limba lor. Deputaţiunea, ce mersese din comună la ministru pentru a cere înfiinţarea „Kişdedov"-ului, a fost mituită de fişpan şi fisolgăbirĕu, spre a-şî trada naţionalitatea. A agitat poporul, ca la ca cas de lipsă chiar şi cu forţa (??) sĕ împedece înfiinţarea „Kişdedov"-ului. Tribunalul l'a condamnat pentru asta la *3 lunî închisóre de stat şi 100 fl. amendă.* Atât condamnatul, cât şi procurorul au apelat."

—o—

Statua S.-lui Ladislau. Din Oradea-mare se scrie, că cu ocasiunea unor săpăturî, s'a aflat din întêmplare statua regelui Ladislau, care e una dintre cele mai vechî statue în Ungaria. Ea dispăruse încă pe timpul luptelor cu Turcii, şi până adî nu s'a sciut nimic, ce s'a întêmplat cu ea. Două picióre ale statuei sunt rupte, trăsurile feţei însĕ sunt întregî, pe cap pórtă corónă, la brâu un paloş, ér mâna dréptă o ţinĕ pe inimă. Acestea, comparate cu descrierile cronicarilor, fac a-se conchide, că statua este a S.-lui Ladislau, care a fost ridicată la Oradea-mare pe timpul regilor din casa Anjou. In acest oraş a fost vechia basilică a S.-lui Ladislau şi se crede, că statua va fi fost aşedată pe terenul dinaintea catedralei. Cu ocasiunea unor scrutărî făcute în 1883 s'a aflat fundamentul basilicei, dér de statuă n'au dat atuncî. Acum săpăturile se fac şi mai departe, de óre-ce se speră, că în acel loc vor afla şi mormêntul S.-lui Ladislau, ce de-atâtea-orî a fost căutat fără de succes. Statua aflată s'a predat cardinalului Schlauch, şi tot-odată s'a telegrafat museului naţional din Budapesta, de unde se vor trimite cercetătorî la faţa loculuĭ.

—o—

Invĕţătorii saşî din Ţéra Bârsei, în adunarea ce au ţinut'o erî, au primit o propunere a secţiunei Braşov, prin care, din incidentul *adresei comitatului Cianad*, privitóre la prefacerea scólelor poporale în scóle de stat, provócă comitetul electoral din Ţéra Bârsei, sĕ-şî validiteze în sensul programului săsesc influinţa sa în cercul sĕu de activitate, pentru-ca tóte nisuinţele, carî ţintesc a ştirbi autonomia esistentă scolară a bisericei evangelice, sĕ fiă respinse cu tótă hotărîrea.

—o—

Avansărî în armată. Cu ocasiunea avansărilor din Noemvre c. au fost înaintaţî între alţii următorii oficerî aparţinĕtorî armatei comune: la rangul de locotenent-colonel: Ladislau *Marian* regim. 91; la rangul de major: Vincenţiu *Visoina* 22, Mihail *Cimpoca* 69 şi Victor *Petrin*, statul major; căpitanî cl. 1: Iosif *Martinu* 22, Eugen *Roşca* 37, Nicolau *Hidu* 65, Dionisiu *Florian* 85; căpitanî cl. II: Wilhelm *Manu* 67, Ştefan *Pilar* 30, George *Peja* 43, Victor *Moga* 101; locotenenţî: Nicolau *Botezan* 62, Teofil *Florian* 82, Iosif *Damin* 50, Vincenţiu *Beran* 40, Eugen *Mihalyi* 72, Demetriu *Ţurcan* 85; sub-locotenenţî: Virgiliu *Piso* 14, Richard *Munzat* 47, Mihail *Nicola* 24, Simion *Iancu* 47, Dimitrie *Temple* 6. Apoi au fost numiţî auditorî locotenenţî-colonel: Ioan *Durda* şi Ioan *Mihălţanu*; medic de regim. cl. I: Aurel *Anca*; medic de reg. cl. II: Dimitrie *Dascal*. In fine au avansat la honvedime următorii: locotenent-colonel: George *Horvath* 20; major: George *Boeriu* 22; căpitanî cl. I: Ioan *Fojtin* şi George *Petrovicî* 18; căpitanî cl. II: Aurel *Mezin* 7 şi Anchidim *Şoldea* 23; locotenent: Eugen *Aron* 4; medic militar: Nicolau *Moţu*; asistent de medic: Romul *Marcu*.

—o—

„Revista Lipovei" este titlul unui nou diar românesc, ce a început sĕ apară în Lipova, fiind redactor responsabil al lui d-l *Ioan Brânda*. Noul diar nu se va ocupa cu politica, ci va tracta cestiunî sociale, economice şi literare. Apare în fiă-care Sâmbătă şi costă: pe an 5 fl. pe $^1/_2$ an 2 fl. 50; pe $^1/_4$ an 1 fl. 25. N-rul 1 dela 14 (26) Octomvre se presentă bine, având un cuprins bogat şi variat.

—o—

Studenţî maghiarî condamnaţî pentru demonstraţiunî. Scim, că din incidentul arderei stégului unguresc în Agram, studenţii maghiarî din Budapesta arangiaseră în două rêndurî demonstraţiunî, pentru carî au fost traşî la rĕspundere din partea poliţiei. Dilele acestea s'a adus judecata, prin care trei dintre demonstranţî au fost achitaţî, doi au fost osîndiţî la câte 10 fl., ér trei la câte 5 fl. amendă pentru „turburarea liniştei publice". Condamnaţii, afară de unul, n'au insinuat recurs.

—o—

Cununiă. D-l *Dumitru Măzgăreanu* şi d-ra *Elena N. Cristian* se vor cununa Duminecă, 22 Oct. v. c., în biserica S.-lui Nicolae din loc. — Dorim fericire tinerei părechî.

—o—

Scirî din Orient. Depeşe din Hong-Kong întăresc încheiarea unei *alianţe ruso-chinese.* O flotă ruséscă constătătóre din 14 corăbii a sosit în 28 c. la portul Arthur cu intenţiunî duşmănóse faţă cu Japonezii. De altă parte flota englesă încă e concentrată la Fu-Tschau. Diarul rusesc „Nowoje Wremja" i-se anunţă, că Anglia caută prilej pentru a *declara resbel Chinei*, spre a împiedeca succesele Rusiei. Se vede deci, că în Orientul depărtat érăşî se încurcă lucrurile.

—o—

Alegerea de membri ai representanţei comitatului Braşov.

Scim, că pentru membri aleşî ai representanţei comitatului Braşov, espiră după lege la finea anului curent mandatul acelora, carî au fost aleşî înainte cu 6 anî. In locul acestora se vor alege de diferitele despărţéminte din tóte cercurile electorale ale comitatului noi membri.

Din diferite cercurî electorale espiră mandatul următorilor membri:

Din cercul 1 electoral al oraşului Braşov:

I. Despărţêmêntul I electoral: Dr. A. Fabritius, I. Gmeiner, E. Jekelius, K. Schnell, Aug. Schwartz.

II. Despărţ. II electoral: K. Adam, Ed. Dick, H. Lang, Fr. Hiemesch, Ed. Zaminer, K. Schuster.

III. Despărţ. III electoral: Vas. Voina, Ioan Lenger, George Baiulescu, Ştef. Bobancu.

IV. Despărţ. IV-lea electoral: I. Flagner, I. Hubbes, Fr. Taag, Fr. Salmen.

V. Despărţ. V electoral: Ioan Antal, Rud. Seewaldt, I. Marcell jun.

Conform decisiunei adunării comitatense dela 30 Aprilie 1892, aprobată de guvern, acest despărţêmênt (V) alege 12 membri. Sunt dér a-se alege acum 6 membri noi, şi dintre cei rĕmaşî fiind două locurî vacante, se vor alege de astă-dată cu totul 8 membri.

Din cercul II electoral al comitat. Braşov:

Dr. G. Rosenauer, G. Liehn, M. Pfaff, Peter Boltres, I. Gagesch. Aicî mai este un loc vacant.

Din cercul III electoral al comitat. Braşov:

I. Copony, Fr. Sindel, I. Meschendörfer, P. Wagner.

Din cercul IV electoral al comitat. Braşov:

Fr. Neustädter, R. Reindt, I. Imrich. Un loc vacant.

Din cercul V electoral al comitat. Braşov:

Stef. Domokos, Stef. Köpe sen, Franc. Koos, Mich. Foris, Ioan Sipos, în locul cărora pe basa decisiunei comitatense amintite sunt a-se alege pe cei 6 anî viitorî numai 4 membri.

Jokai către Kulturegylet.

„Kulturegyletul" maghiar din Ardél a fost felicitat pe Jokai pentru „bărbătésca sa atitudine" la conferenţa interparlamentară din Bruxella. Jokai mulţumesce

acum „Kulturegyletului“ printr'o scrisóre adresată preşedintelui sĕu, contele Gabr. Bethlen.

Jokay e vestit ca poet şi romancier, nu ne mirăm dér, décă găsim în scrisórea lui din vorbă următorul pasagiu, product al fantasiei lui şoviniste-patriotice:

„...Colegii mei, Apponyi şi Pazmandy, au împlinit (la Bruxella) aceeaşĭ chiămare ca şi mine. Ei mĕ întreceau în a convinge pe notabilităţile naţiunilor strĕine, că *naţiunea maghiară nu tiranisézā nicĭ o altă naţionalitate*; că în patria nóstră *fiă-care se bucură de aceeaşĭ libertate*, fiă-care stă sub scutul şi sub rigórea acelor legĭ; că în privinţa *progresului cultural* naţionalităţile nemaghiare în Ungaria se află în condiţiunĭ mai avantagióse decât în ţĕrile lor mame; că marea massă, *totalitatea popórelor nemaghiare, s'a contopit în vijeliile seculilor cu naţiunea maghiară* (sic!), s'a unit cu ea într'o comună constituţiă spre a forma sub statul unei coróne o întrégă naţiune politică unitară, a căreia iubire comună de patriă şi fidelitate pentru tron nu póte fi stinghirită prin demonstraţiunea şi prin oposiţiunea unor fracţiunĭ turbulente, precum nu împiedecă crearea proprielor opere de cultură, cultivarea propriei naţionalităţĭ; în acésta noi Maghiarii nicĭ-odată nu i-am împedecat, din contră i-am sprijinit. Fără noi n'ar esista în ţéră libertate constituţională, confesională, cetăţenéscă, nicĭ un self-governement, de care se bucură deopotrivă tóte popórele. Şi décă aceste popóre au dorinţe îndreptăţite, liberalismul şi iubirea de dreptate (sic!) ne vor aduce acolo, ca sĕ le înţelegem“....

Jokai termină ḑicênd, că dinaintea problemelor culturei, a aşeḑămintelor libertăţii comune şi a emulaţiunei în cultivarea limbei materne (sic!) ei, Maghiarii, nu se dau îndĕrĕt, dér cel ce va ataca integritatea şi viéţa de stat a Ungariei cu veleităţile ei (sic!), acela va vedé tóte partidele, tóte confesiunile naţiunei maghiare ridicându-se cu mâna armată dinaintea sa ca un singur om, spre a respinge un asemenea atac....

Mare mai este fantasia lui Jokai poetul, déră tot nu întrecé îngâmfarea lui Jokai politicul.

Discursul Regelui Carol,

la inaugurarea palatului de justiţie.

Maj. Sa Regele Carol a pronunţat la inaugurarea Palatului de justiţiă discursul următor:

Pus-am acum 5 anĭ, aprópe de-odată, temelia a două însemnate lucrărĭ; mai tot în acelaşĭ timp ni-a fost dat sĕ le punem piétra cea din urmă: una de un interes europén, podul peste Dunăre, care a desvĕlit în ochii lumei marele nostru avênt economic; cea de a doua, acest frumos palat, dovadă a dorinţei nóstre de-a da justiţiei un locaş demn de înalta ei menire.

Cu o deosebită mulţumira vĕd, dér, astăḑĭ, înălţându-se majestos, în Capitala Ţĕrei, acest templu al dreptăţei, în care suntem adunaţĭ spre a serba deschiderea sa. El ne înfăţişézā icóna presentului, cu atât mai îmbucurătóre, că e próspet în amintirea nóstră trecutul cu alcătuirea lui judecătorêscă neîndestulitóre şi cu modestele locaşurĭ unde se da dreptate.

De mult încă datoram justiţiei un adăpost statornic şi vrednic de însemnătatea ei, precumpĕnitóre în viéţa naţiunilor. Il va avé de acum, şi acest falnic monument va deştepta în mintea fiă căruia respectul, ce se cuvine uneia din cele mai înalte întocmirĭ omenescĭ.

Inţelegem cu toţii câtă înălţare şi vrednicie vor câştiga justiţia şi magistratura, când vor fi înconjurate de fala esterióră trebuinciósă. La începutul erei creştinescĭ, măreţele basilice consacrate justiţiei de către Romanĭ au fost preschimbate în biserici de către creştinĭ. Palatul justiţiei, închinat aplicaţiunei principiilor de drept, ca şi o catedrală, trebue sĕ insufle simţirĭ potrivite cu marea instituţiune, ce el adăpostesce.

Libertatea nu are fiinţă decât prin legĭ, şi legea rĕmâne cuvênt fără temeiu, décă justiţia, tot-déuna nepărtinitóre, nu impune tuturor acelaşĭ respect, acelaşĭ sentiment de rĕspundere. Drépta aplicare a legilor este, dér, scutul cel mai puternic al libertăţei, ér magistratul ţine acest scut în mânile sale.

Sunt încredinţat, că acéstă misiune socială a judecătorilor va fi pururea nestrămutata cugetare, de care dênşii se vor călăuzi. Doveḑile ce au dat până acum de luminile şi nepărtinirea lor, îndreptătesc încrederea Mea şi a Ţĕrei în viitor.

Vĕ aduc mulţămirile Mele pentru sentimentele de devotament, ce cu atâta căldură 'Mĭ arătaţĭ şi de astă-dată. Fiţĭ şi d-vóstră bine încredinţaţĭ, că 'Mĭ voiu da fără preget, ca în trecut, tóte silinţele spre a ridica tot mai mult vaḑa puterei judecătorescĭ, ocrotind activitatea ei prin garanţii tot mai marĭ.

Mândru de tot, ce póte înălţa propăşirea şi mărirea scumpei nóstre Românii, încredinţez acest Palat, ale cărui uşĭ se deschid astăḑĭ, magistraturei şi baroului cu deplina convingere, că ei de-o potrivă şi de-a pururea vor fi pĕtrunşĭ de înalta şi însemnata lor chemare.

România agricolă.

VII. Arendaşii.

Am arătat numĕrul mare al arendaşilor noştri, şi rolul însemnat, ce ei îl ocupă în agricultura mare a ţĕrii. Ei nu sunt ómenĭ de meserie, ci prin împrejurărĭ au ajuns la agricultură. După origine, sunt fórte mulţĭ strĕinĭ între ei, ér după ocupaţiune, sunt eşiţĭ dintre micii prăvăliaşĭ, industriaşĭ, funcţionarĭ etc., carĭ au făcut ceva parale, şi apoi, prin influinţe locale şi politice, au ajuns în arenḑĭ de moşii.

Dintre cei indigenĭ, mai puţinĭ sunt, carĭ au eşit dintre agricultorĭ: dintre moşnenĭ. Intre vre-o 200 arendaşĭ, cu carĭ am venit în contact direct şi am avut cu ei a face, numai vre-o 2—3 erau eşiţĭ dintre ţĕranĭ — fii de-ai opincei, în adevĕratul sens, — vre-o 10—20 dintre moşnenĭ şi răzeşĭ, ér ceilalţĭ din alte ocupaţiunĭ, strĕine agriculturei.

De s'a nimerit un an bun şi a câştigat ceva parale, arendaşul nostru îndată procede la arendarea unei alte moşii, eventual 2, 3 de-odată. Unde, pentru înzestrarea şi esploatarea unei moşii marĭ de 5—6 mii pogóne, ar trebui viéţa şi munca a 2—3 generaţiunĭ de ómenĭ, arendaşul nostru a ajuns în scurtă vreme, din nimic, séu fără capital mare la început, stăpân pe 5—6 moşii de ḑecĭ de mii de pogóne întindere, şi le esploatézā pe tóte cu relativ fórte puţine mijlóce.

Arendaşul stă 5, 7, 10, 15 şi 20 anĭ într'o moşie, şi la eşirea-i din moşie nu se găsesce un cuiu în urma lui, orĭ un capac pus de el — nicĭ în comună. Şi sĕ nu se crédă, că el fiind din popor, s'ar adăposti şi pricopsi şi alţii pe lângă el. Intrebând pe unul din ei, cu vre-o 6 moşii şi vre-o 9000 pogóne, dér rĕu încurcat, că de ce a ajuns dênsul aşa în datorii, şi décă nu are ómenĭ de serviciu cu esperienţă, care i-ar fi stat în ajutor cu cunoscinţele şi esperienţele lor, îmĭ rĕspunse, că el nu are decât doi băieţĭ cu carĭ s'a ajutat şi pe carĭ îi plătesc pe unul cu 600, şi pe celalalt cu 800 lei anual, pe când tótă lumea scie, că p'aci la un vizitiu şi la o bucătărésă trebue sĕ-i dai 40—45—60 lei pe lună şi mâncarea. De aceea arare-orĭ vei găsi la dênşii o comptabilitate în regulă, un plan economic, o situaţiune a cassei. Pe mecanic şi fochist etc., îi angajézā şi plătesc numai pe timpul secerişului şi treerişului. Incolo, afară de un visitiu, orĭ nicĭ acela, şi 2—3 vătafĭ, alta nu are.

Auḑisem mult vorbindu-se de mărimea moşiilor şi despre bogăţiile arendaşilor din Ialomiţa şi doriam deja de mult sĕ p[illegible] cunósce de-aprópe. Dér va sosi timpul în curênd, ca sĕ am de-a face cu ei, şi încă cu matadorii Monacului românesc — care 55 mii de lei, perduţĭ într'o séră la cărţĭ, îi numea „un bagatel şi lucru de nimica pentru el.“ Şi un altul, care pe la Maiŭ se fudulia, că are 50 mii de pogóne în mâna lui, şi numai grâu a sĕmĕnat peste 10,000 pogóne. Ambii erau arendaşĭ în Ialomiţa, unul avea o moşie de 16,000 pog. din partea despre Ialomiţa, şi celalalt, tot acolea, una de 12,000 pogóne, care însĕ era moşie de Baltă, şi cele două moşii se întêlniau cap în cap — avênd amêndouĕ o lungime de câte 17 şi 30 kilometri.

In timpul acesta se ivise şi bântuia crisa teribilă. Cei mai mulţĭ arendaşĭ se clătinau ca trestia din Baltă, şi cu sutele dedeau dosul, şi eu fui trimis sĕ fac evaluaţiunea averei de pe moşii. Tocmai cei mai grozavĭ odinióră, aceia erau mai ameninţaţĭ.

Ce am găsit pe acele moşii, se vede din următórele:

Pe prima moşie am găsit o casă frumuşică pentru arendaş, o magazie nouă pentru producte, încolo, grajd, pătule etc. absolut nimic, nicĭ sat, nicĭ plantaţii nimic, numai vre-o 20 familii de têrlaşĭ, şi cu mare greutate a putut arendaşul sĕ dea 1000 pog. în dijmă la locuitorĭ, încolo o cultiva în banĭ. Dér cum? Deşi era o moşie lipsită cu totul de braţe, avea în apropiere oraşul Călăraşĭ şi circulaţiune ḑilnică directă cu Bucurescii, decĭ dela natură era indicată către cultura vitelor, şi o lăptărie era ca lumina sórelui reclamată, putênd sĕ trimétă ḑilnic laptele dulce şi untul próspĕt la Bucurescĭ, totuşĭ arendaşul se puse pe cultivarea întregei moşii cu cereale.

Unde pe moşia aceea 5—6000 oi ţigăi şi mìi de vacĭ nu erau prea multe, ci indispensabile pentru a reduce spesele culturei, abia se găsiau pe ea la vre-o 7—800 oi şi 45 vite marĭ de prăsilă. Incolo arendaşul avea vre-o 400 boi de muncă şi vre-o 100 pługurĭ, căcĭ o lucra numai cu plugurile proprii, avea 56 maşinĭ de secerat şi legat, şi 4 garniturĭ de maşinĭ de treerat. Cumpĕrase maşinĭ o mulţime şi acum se uita la ele, cacĭ nu avea ce face cu ele, şi un capital colosal angajat în ele....

(Va urma)

Din Bucovina.

Cernăuţĭ, Octomvre 1895.

De timp mai îndelungat se ocupă ḑiarele române transilvănene cu referinţele bisericii ort. din Bucovina. Corespondenţii respectivĭ se folosiră de o critică aspră, recurênd chiar la un mijloc, până la d-lor neusitat în ḑiaristica politică, folosindu-se adecă de pericope din biblia sacră, spre a-i combate mai cu succes şi a-i marca pe unii bărbaţĭ ca pe nisce individĭ putreḑĭ şi absolut necopţĭ a dirige şi conduce, ca fruntaşĭ ai bisericei ortodocse din Bucovina, destinele Archidiecesei.

Nu pot aproba pornirea acésta în totalitatea ei, fiind-că prin ea se conchide dela unul la totĭ, şi pre toţĭ îi încarcă cu incriminărĭ morale şi materiale, fără ca sĕ fi convins publicul cu fapte concrete, carĭ sĕ adeverêscă inculpările grele la adresa fruntaşilor bisericei bucovinene în genere.

Décă d-nii corespondenţĭ într'adevĕr avură convicţiunea, că esistă relele individuale, destăinuirile în public, şi că consilierii consistorialĭ au abusat în aşa mod grav de oficiul concreḑut lor, atuncĭ fără ca cu aceştia dimpreună sĕ se murdărêscă tot clerul, aveau ocasiunea cea mai binevenită de-a regula afacerile clericale şi de-a descoperi abusurile consilierilor consistorialĭ, cu ocasiunea adunărei întregului cler archidiecesan în 7 Maiŭ 1894, când prin resoluţiunĭ luate *ad hoc*, şi depuse într'un memorand, ar fi putut insista pe lângă mitropolitul Silvestru şi eventual pe lângă ministeriul de culte şi instrucţiune publică, ca sĕ se saneze rĕul, ce periclitézā şi compromite biserica ortodocsă din ţéră. Pe calea acésta fără îndoiélă, că séu se zădărnicia cu desĕvêrşire acţiunea aşa numitei: „clica de trei“, séu cel puţin s'ar fi schimbat radical modul usitat de până acuma în administrarea archidiecesei, maĭ ales în ce privesce ocuparea parochiilor, a protopresviteriilor şi cooperaturilor.

Insĕ cum s'a manifestat adunarea clerului din 7 Maiŭ 1894, şi care a fost resultatul ei? Convocătorii acestei adunărĭ clericale, ér mai ales substitutul protop. Seleschi, părintele I. Hostiuc, propuse ca preşedinte al adunărei alegerea unui veteran neputincios de aprópe 90 anĭ, fără cunoscinţă de causă, căruia 'i se dete un vice-preşedinte, nu cu mult mai mai pricopsit decât preşedintele, în persóna ginerelui mitropolitului Sivestru, A. Berariu. Prin acésta din capul locului se paralisară în mare parte intenţiunile clerului, de-a se manifesta liber şi independent şi a-şĭ depune vederile sale într'o resoluţiune potrivită, ceea ce a putut sĕ fiă spre folos numai pleadei nepoţilor mitropolitanĭ, nicĭ decum înse clerului. De ce d-nii, carĭ acum se plâng, nu şĭ-au ridicat atuncĭ glasul contra unui asemenea abus? Pentru-că pe unul din ei l'a uns cu miere la gură, fiind ales de clica nepoţilor ca al 10-lea mânz la carul deputaţiunii pentru stăruirea ameliorărei congruei preoţescĭ, care cestiune astăḑĭ în urma letargiei deputaţilor se bucură de povara prafului pe mesele consistoriului.

Astfel s'a paralisat resultatul acelei adunărĭ clericale, pusă în mâna nepoţilor archireiescĭ, carĭ ca o negură apăsătóre au umplut protopopiile şi parochiile cele maĭ grase din ţéră. Etă isvorul nemulţumirilor generale între clerul archidiecesan; étă clica cea adevĕrată, care a împedecat libera manifestare a clerului archidiecesan în ḑiua de 7 Maiu 1894. Acéstă clică ar fi de combătut, căcĭ ea este alfa şi omega nedumeririlor în Archidiecesă, nu însĕ în corpore tot consistoriul, cu Administratorul archidiecesan, carĭ toţĭ pe timpul lui Silvestru erau sclavii absolutismului marcat, ce se practica pe terenul administrativ bisericesc. Consistorul nostru nu este o instituţiune de sine stătătóre şi cu vot hotărîtor, căcĭ deşi aşa numitul „Geschäfts-Ordnung“ îi dă óre-carĭ drepturĭ, în faptă însĕ, în loc de consistor archidiecesan independent, el este un consistor Archiepiscopesc dependent de arbitriul şi samovolnicia Archiepiscopului.

Sever.

Scirĭ telegrafice.

Viena, 31 Octomvre. Cestiunea *întărirei lui Lueger* se va resolva *probabil în favorul acestuia.*

Agram, 31 Octomvre. Deputatul *Barcicĭ* făcŭ în dietă interpelare pentru *incidentele din Agram.* Banul *Hedervary* rĕspunse, că *Bánffy* nu este numai ministru-preşedinte ungar, ci şi comun, şi de aceea este responsabil pentru fiă-care pas al corónei. Décă acum studenţii vor păţi-o rĕu, pórtă vina aceia, carĭ i-au sedus la faptă. Pe studenţĭ nu-i póte pune pe picior liber, şi nu póte face propunerea de aboliţiune, deóre-ce *monarchul a fost cel d'întâiu (?) care a condamnat fapta.* Rĕspunsul s'a luat la cunoscinţă.

Semlin, 31 Octomvre. Consiliul comunal îşĭ esprimă regretele pentru cele întêmplate la Agram şi votă *încredere* Banului şi lui Banffy.

Paris, 31 Octomvre. Preşedintele *Faure* încredinţă pe *Bourgeois cu formarea cabinetului.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.80
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	123.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.—
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	—.—
Imprum. ung. cu premii	161.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	143.50
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100 60
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860	151.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1043.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	472.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	395.50
Napoleondorĭ.	9.54½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.80
London vista	120.30
Paris vista	47.70
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.10
Note italiene.	45.10

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Octomvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	5.75
Ruble rusescĭ	Cump.	129.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	58.60	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Anunciurĭ

(Inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans."

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvre 1895 st. v.

s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 francĭ
pe șése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șése lunĭ	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 francĭ
pe șése lunĭ	4 „

Abonarea se póte face mai ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei".

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Stația	Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8 05	2 15	pl. Viena . . . sos.	1.55		1.55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15	Budapesta	7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.12	Szolnok . .	3.27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48	P. Ladány . .	1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos. Oradea-mare . pl.	11.04		2.26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl. Oradea-mare sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3.03	2.50	Mezö Telegd .	10.07		1.52	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26	Rév	9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06		Bratca . . .	9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4 17	Ciucia . . .	8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	B.-Huiedin	7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24		Ghârbău . .	6.54				7.37
8.34	10 37	6.14	6 59	5 55	sos. Clușiu . . . pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8.40	6.11	pl. Clușiu sos.		5.45	10 45	tr. mixt 4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27	Apahida . .		5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10.40	7.27	Ghiriș . . .		3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1.25	11.25	7.50	Cucerdea . .		3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54		Uioara . . .		2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04		Vințul de sus		2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17	Aiud . . .		2.11	8.23	1.23	4.03
11.48		2·40	1.—	8.33	sos. Teiuș . . . pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl. Teiuș sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17		Creciunel . .		12.39			2.24
1.06			2.35	9 09	Blașiu . . .		12.24	7 30		2.10
1.37			3.14		Micăsasa . .		11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos. Copșa-mică . pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl. Copșa-mică sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59	Mediaș . . .		10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22	Elisabetopol .		10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51	Sighișóra . .		9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12	Hașfaleu . .		9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26	Homorod . .		7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58	Agoștonfalva .		7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1.15	Apața . . .		6.36	3.37		8.57
7.16			9.38	1.34	Feldióra . .		5.58	3 16		8.23
8.—	Tren de person.	Tren mixt	10.25	2.09	sos. Brașov . . . pl.	Numa vinerea comunică.	5.08	2.45	Tren de persón.	7.43
	3.55	11.—		2 19	pl. Brașov sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4.40	12.26		3.01	Timiș . . .	6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3.31	Predeal .	5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	sos. Bucurescĭ . . pl.		9.15	8.35	3.15	

Ghirișŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Stația	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtu	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl. Copșa mică . sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6 35	1.03	8.50	Ocna . . .	8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos. Sibiiu . . . pl.	7.44	1 31	4.49	10.30
4 36	în tótă Marța și Vinerea		1.46	pl. Sibiiu sos.	7.28	în tótă Marța și Vinerea		8.33
6.16			3.31	Avrig . . .	6.02			6.54
8.42			6.08	sos. Făgăraș . . pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski)—Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov—Zêrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.36	1.29	
10.28	6.36		Zêrneștĭ	6.06	12.05	

Mureș-Ludoș—Bistrița

			Stația			
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinerea circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța comunică	Țagu-Budatelicŭ . . .	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8.33	3.02		Lecința		2.48	7.43
9 07	3 41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6.52
9.59	4 55 (Numai Luni-a comunică.)		Bistrița		1.16	5.55

Arad—Timișóra

			Stația				
6.20	11.30	5.-	Aradŭ		10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga		9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra		8.20	1.12	8.15
1.26	7.38	12.33	Segedin		5.—		5.59

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtu	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón	Stația	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl. Cucerdea . . sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40	Ludoșu . . .	7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23	Cipău . . .	6.24	1.19	6.55	11.43
5 07	10.27	5.26	11.11	sos. Oșorheiu . . pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl. Oșorheiu sos.		9.20	5.04	10.—
7.19	12.21	7.19		sos. Regh.-săs. . . pl.		7.49	3.25	8.25

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
4.14	11.48	Hașfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.